

18 Δεκεμβρίου, 1995

[ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ANNA ΠΙΠΕΡΗ,

Αιτήτρια,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 313/95)

Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Σύσταση του Προϊσταμένου —
Φύση, περιεχόμενο και σκοπός — Προσωπική γνώση του Προϊστα-
μένου για τους υποψηφίους και πληροφορίες που συλλέγει γι' αυ-
τούς από άλλους λειτουργούς — Νομολογία — Νόμιμη η σύσταση
στην κριθείσα περίπτωση.

5

Η αιτήτρια αμφισβήτησε την προαγωγή του ενδιαμερομένου μέ-
ρους σε Ανώτατο Εργατικό Λειτουργό μεμφόμενη κατά κύριο λόγο
την υπέρ του σύσταση του Διευθυντή.

10

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή αποφά-
σισε ότι:

15

Είχε την ευκαιρία να ασχοληθεί με πανομοιότυπους σχεδόν ισχυ-
ρισμούς στην υπόθεση **Κρυστάλλω Χριστοδουλίδου v. Κυπριακής**
Δημοκρατίας. Όπως και στην υπόθεση εκείνη, οι ισχυρισμοί για έλ-
λειψη αιτιολογίας ή για απλή αναφορά στα καθιερωμένα κριτήρια δεν
είχαν τη θέση τους. Η σύσταση αποκαλύπτει τους λόγους που τη δια-
μόρφωσαν και επιτρέπει το δικαστικό έλεγχο. Περαιτέρω, η εξέταση
των συστάσεων στις οποίες αναφέρονται οι υποθέσεις που επικαλέ-
στηκε η αιτήτρια αναφορικά με τη χρησιμοποίηση από το Διευθυντή
της προσωπικής του γνώσης και πληροφοριών που πήρε, δείχνει πως
αφορούσαν σε εντελώς διαφορετικές καταστάσεις.

25

Επαναλαμβάνεται δε και εδώ πως κάθε άλλο παρά η σύσταση
ήταν το αποτέλεσμα μη καταγραφεισών πληροφοριών από άγνωστες

πηγές ή της "μυστικής" προσωπικής γνώσης του Διευθυντή. Οι πληροφορίες, ως συμπληρωματικό στοιχείο λήφθηκαν από τους άμεσα προϊστάμενους των υποψηφίων. Αυτές δε και η προσωπική γνώση του Διευθυντή ευθέως παρατέμπουν σε όσα καταγράφονται ως τα ιδιαίτερα στοιχεία που θεωρήθηκαν ότι καθιστούν καταλληλότερο το ενδιαφερόμενο πρόσωπο. Είναι και εν προκειμένω γνωστή ακριβώς ποια είναι η γνώμη του Διευθυντή, και, επίσης, είναι γνωστοί οι λόγοι που τη διαμόρφωσαν.

Στην ίδια υπόθεση, το Δικαστήριο έκρινε πως δεν έχει νόημα η αμφισβήτηση του είδους ή της επάρκειας της έρευνας ή της βάσης που στήριξε τη σύσταση χωρίς αμφισβήτηση του ίδιου του περιεχόμενου της ή της εναρμόνισης της προς τους φακέλους. Ισχύουν τα ίδια και εδώ αφού και σε αυτή την περίπτωση δεν αμφισβητήθηκε η αλήθεια των όσων κατέγραψε ο Διευθυντής αλλά, αντίθετα, αναπτύχθηκε επιχείρημα πάνω στη βάση ότι αυτά θα μπορούσε να τα ανεύρει η ΕΔΥ στους φακέλους και ό,τι στοιχεία και χαρακτηρισμοί που περιέχονται στη σύσταση αναφέρονται και στις ετήσιες υπηρεσιακές εκθέσεις. Η σύσταση δεν αποσκοπεί στην αποτίμηση της σταδιοδρομίας των υποψηφίων αλλά εμπεριέχει τη γνώμη του Διευθυντή ως προς το ποιός από τους υποψηφίους είναι ο αξιότερος από τη άποψη της συγκέντρωσης των ικανοτήτων και των ιδιοτήτων που απαιτούν τα καθήκοντα της θέσης που θα πληρωθεί.

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Χριστοδουλίδου ν. Δημοκρατίας (1995) 4 Α.Α.Δ. 2587,

Χατζηγιάννη ν. Δημοκρατίας (1994) 4 Α.Α.Δ. 1815,

Κλεάνθους ν. Δημοκρατίας κ.ά. (1992) 4 Α.Α.Δ. 3077,

Κελεπενιώτης ν. Α.Η.Κ. (1994) 4 Α.Α.Δ. 1795,

Κωνσταντίνου ν. Συμβουλίου Υδατοπρομηθείας Λεμεσού (Αρ. 1) (1994) 4 Α.Α.Δ. 76,

Στυλιανού κ.ά. ν. Χατζηκωνσταντίνου κ.ά. (1994) 3 Α.Α.Δ. 387.

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση ημερομηνίας 21.11.1994, με την οποία προήχθηκε το ενδιαφερόμενο μέρος

στη θέση Ανώτερου Εργατικού Λειτουργού, στο τμήμα Εργασίας.

Α. Σ. Αγγελίδης, για την Αιτήτρια.

- 5 Α. Βασιλειάδης, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

- 10 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας, με την απόφασή της ημερομηνίας 21 Νοεμβρίου 1994, προήγαγε τον Παναγιώτη Α. Αριστείδου στη μόνιμη θέση Ανώτερου Εργατικού Λειτουργού, στο Τμήμα Εργασίας. Η αιτήτρια, ως μια από τους υποψηφίους, προσβάλλει το κύρος της προαγωγής επειδή, όπως υποστηρίζει, *πάσχει η σύσταση του Διευθυντή του Τμήματος*
- 15 Εργασίας. Παραθέτω τη σύσταση:

- 20 "Συστήνω για προαγωγή τον Αριστείδου Παναγιώτη. Έχω λάβει υπόψη την αξία, τα προσόντα και την αρχαιότητά του καθενός από τους υποψηφίους, καθώς και τις απαιτήσεις της υπό πλή-
- 25 ρωση θέσης, και έχρινα ότι οι γνώσεις και η πείρα που έχει ο Αριστείδου στη διαμόρφωση και εφαρμογή της εργατικής πολιτικής, μαζί με τα ακαδημαϊκά προσόντα που διαθέτει, παρόλον που αυ-
- 30 τά δεν απαιτούνται από το Σχέδιο Υπηρεσίας, τον καθιστούν πιο κατάλληλο υποψήφιο από όλους τους άλλους για να ανταποκριθεί στα καθήκοντα της θέσης Ανώτερου Εργατικού Λειτουργού. Έλαβα υπόψη ότι άλλοι υποψήφιοι υπερέχουν αυτού σε αρχαιότητα, αλλά όπως ανέφερα και προηγουμένως πιστεύω ότι ο Αριστείδου υπερέχει στο σύνολο των ουσιαστών στοιχείων. Από προσωπική γνώση και από πληροφορίες που πήρα από
- 35 τους άμεσα προϊστάμενους των υποψηφίων, διαπιστώνω ότι ο Αριστείδου, με τις εισηγήσεις που υποβάλλει και τις ιδέες που έχει, βοηθά το Τμήμα να διαμορφώσει και εφαρμόσει πολιτική στους τομείς απασχόλησης, βιομηχανικής εκπαίδευσης και της εν γένει μη τεχνικής φύσεως πολιτικής. Ο Αριστείδου έχει άριστες σχέσεις με το προσωπικό και τους συναδέλφους του και πιστεύω ότι αν χρειαστεί μπορεί να ασκήσει το καθήκον της διεύθυνσης προσωπικού καλύτερα από τους υπόλοιπους υποψηφίους.

- 40 Σε σχετική ερώτηση της Επιτροπής, ο Διευθυντής παρατηρεί ότι ο υποψήφιος Βασιλείου Ανδρέας, παρά την υπεροχή που διαθέτει σε πείρα, εντούτοις υστερεί από τον Αριστείδου στις δυνατότητες να ανταποκριθεί στα καθήκοντα της νέας θέσης, στη διαμόρφωση και εφαρμογή πολιτικής σ'ό,τι αφορά την απασχόληση, τη βιομηχανική εκπαίδευση και επίσης στους

τομείς της εργατικής πολιτικής και της εν γένει πολιτικής μη τεχνικής φύσεως. Επίσης ο Διευθυντής αναφέρει ότι ο Βασιλείου υστερεί στον τομέα διεύθυνσης προσωπικού και ότι, όπως ανέφερε προηγουμένως, πιστεύει ότι ο Αριστείδου είναι σε καλύτερη θέση να διευθύνει προσωπικό."

5

Με την πληθώρα των ισχυρισμών που προβάλλονται στην πολυσέλιδη αγόρευση της αιτήτριας, μεγάλο μέρος της οποίας επαναλήφθηκε στην απαντητική αγόρευση, προτάθηκε ως σχετική μεγάλη σειρά αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε σχέση σχεδόν με οτιδήποτε συνδέεται προς την αιτιολόγηση ή το περιεχόμενο των συστάσεων. Υποστήριξε η αιτήτρια πως η σύσταση δεν περιέχει αιτιολογία όπως απαιτεί ο Νόμος, πως δεν διατυπώνει οποιοδήποτε αξιολογικό χαρακτηρισμό ή σχόλιο αλλά απλώς παραπέμπει στα καθιερωμένα κριτήρια και πως εσφαλμένα ο Διευθυντής χρησιμοποίησε τη "μυστική" προσωπική του γνώση και άντλησε πληροφορίες από άγνωστες πηγές που δεν κατεγράφησαν. Μαζί με αυτά, ότι το περιεχόμενο της σύστασης δεν προσθέτει οτιδήποτε πέρα από όσα η ίδια η ΕΔΥ θα μπορούσε να ανεύρει ανατρέχοντας στους φακέλους των υποψηφίων και πως ανεπίτρεπτα ο Διευθυντής επικαλείται αποσπασματικά ή επιλεκτικά στοιχεία και χαρακτηρισμούς από τις ετήσιες υπηρεσιακές εκθέσεις. Επιπλέον, εμφανίζει τη σύσταση να προσδίδει σημασία στο είδος των καθηκόντων που ανατέθηκαν στους υποψηφίους και επικαλείται τη νομολογία σύμφωνα με την οποία δεν πρέπει να θυματοποιούνται για τέτοιο λόγο οι υπάλληλοι. Παραπονείται, τελικά, πως δεν λήφθηκε υπόψη η αρχαιότητα της, πως παραγνωρίστηκαν όσα θετικά υπήρχαν αναφορικά με την ποιότητα της υπηρεσίας της και πως δεν θα έπρεπε να δοθεί οποιαδήποτε σημασία στο γεγονός ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο έχει δίπλωμα της Παντείου στις Πολιτικές Επιστήμες.

10

15

20

25

30

Η αγόρευση για τους καθ' ων η αίτηση είναι σύντομη αλλά περιεκτική. Υποστηρίζουν πως οι αιτιάσεις που προβλήθηκαν καταρρίπτονται από το ίδιο το περιεχόμενο της σύστασης που περιγράφεται ως αναλυτική και λεπτομερής και αναφέρονται σε νομολογία σύμφωνα με την οποία δεν είναι ανεπίτρεπτη η χρησιμοποίηση από το Διευθυντή της προσωπικής του γνώσης και, ακόμα, η λήψη πληροφοριών και απόψεων από τους άμεσα προϊσταμένους των υποψηφίων.

35

40

Είχα την ευκαιρία να ασχοληθώ με πανομοιότυπους σχεδόν ισχυρισμούς στην υπόθεση *Κριστάλλω Χριστοδουλίδου v. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1995) 4 Α.Α.Δ. 2587. Όπως και στην υπόθεση εκείνη, οι ισχυρισμοί για έλλειψη αιτιολογίας ή για απλή αναφορά

στα καθιερωμένα κριτήρια δεν είχαν τη θέση τους. Η σύσταση αποκαλύπτει τους λόγους που τη διαμόρφωσαν και επιτρέπει το δικαστικό έλεγχο. Περαιτέρω, η εξέταση των συστάσεων στις οποίες αναφέρονται οι υποθέσεις που επικαλέστηκε η αιτήτρια αναφορικά με τη χρησιμοποίηση από το Διευθυντή της προσωπικής του γνώσης και πληροφοριών που πήρε, δείχνει πως αφορούσαν σε εντελώς διαφορετικές καταστάσεις. Μεταφέρω το σχετικό απόσπασμα από την πιο πάνω υπόθεση. Στην υπόθεση *Ευανθία Χατζηγιάννη ν. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1994) 4 Α.Α.Δ. 1815, την οποία επικαλείται η αιτήτρια προς στήριξη του ισχυρισμού της περί "μυστικού στοιχείου" ή περί την παραπομπή στην προσωπική γνώση "εν είδει πανάκειας", ο Διευθυντής είχε συστήσει "απλά και μόνον", όπως τονίστηκε στην απόφαση, με αναφορά στα τρία καθιερωμένα κριτήρια και στην προσωπική του γνώση. Στην υπόθεση *Ανδρέας Ν. Κλεάνθους ν. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1992) 4 Α.Α.Δ. 3077, η αναφορά σε ανεπίτρεπτη επίδραση πληροφοριών αφορούσε σε έγκριση από τον Υπουργό Εσωτερικών προαγωγών στην Αστυνομία με βάση και επιπρόσθετες πληροφορίες που του δόθηκαν, οι οποίες παρέμειναν άγνωστες. Στην υπόθεση *Αντώνης Κελεπενιώτης ν. ΑΗΚ* (1994) 4 Α.Α.Δ. 1795, η αναφορά σε υπεργενικευμένη δήλωση και σε φραστικά κλισέ, έγινε σε σχέση με εντυπώσεις από συνεντεύξεις σύμφωνα με τις οποίες υποψήφιοι "απέδειξαν ότι υπερερούσαν έναντι των υπολοίπων", ή "θεωρούνται οι πλέον κατάλληλοι για διορισμό". Στην υπόθεση *Κυριάκος Κωνσταντίνου ν. Συμβουλίου Υδατοπρομηθείας Λεμεσού* (1994) 4 Α.Α.Δ. 76, οι απροσδιόριστες πληροφορίες εμφανίστηκαν να καλύπτουν ολόκληρη την πολυετή σταδιοδρομία των υποψηφίων και χρησιμοποιήθηκαν ως βάση όχι για τη διαμόρφωση σύστασης αλλά για την ετοιμασία από το Διευθυντή "πίνακα αξιολόγησης". Ο "πίνακας αξιολόγησης" απέβλεπε στην εκ των υστέρων αποτίμηση, με βαθμολογία σε 12 στοιχεία, της αξίας των υποψηφίων, με αναδρομή στο σύνολο της υπηρεσίας τους.

Επαναλαμβάνω δε και εδώ πως κάθε άλλο παρά η σύσταση ήταν το αποτέλεσμα μη καταγραφεισών πληροφοριών από άγνωστες πηγές ή της "μυστικής" προσωπικής γνώσης του Διευθυντή. Οι πληροφορίες, ως συμπληρωματικό στοιχείο λήφθηκαν από τους άμεσα προϊσταμένους των υποψηφίων. Αυτές δε και η προσωπική γνώση του Διευθυντή ευθέως παραπέμπουν σε όσα καταγράφονται ως τα ιδιαίτερα στοιχεία που θεωρήθηκαν ότι καθιστούν καταλληλότερο το ενδιαφερόμενο πρόσωπο. Είναι και εν προκειμένω γνωστή ακριβώς ποια είναι η γνώμη του Διευθυντή, και, επίσης, είναι γνωστοί οι λόγοι που τη διαμόρφωσαν.

Στην ίδια υπόθεση, για λόγους που προσπάθησα να εξηγήσω

έκρινα πως δεν έχει νόημα η αμφισβήτηση του είδους ή της επάρκειας της έρευνας ή της βάσης που στήριξε τη σύσταση χωρίς αμφισβήτηση του ίδιου του περιεχομένου της ή της εναρμόνισης της προς τους φακέλους. Ισχύουν τα ίδια και εδώ αφού και σε αυτή την περίπτωση δεν αμφισβητήθηκε η αλήθεια των όσων κατέγραψε ο Διευθυντής αλλά, αντίθετα, αναπτύχθηκε επιχείρημα πάνω στη βάση ότι αυτά θα μπορούσε να τα ανεύρει η ΕΔΥ στους φακέλους και ό,τι στοιχεία και χαρακτηρισμοί που περιέχονται στη σύσταση αναφέρονται και στις ετήσιες υπηρεσιακές εκθέσεις. Η σύσταση δεν αποσκοπεί στην αποτίμηση της σταδιοδρομίας των υποψηφίων αλλά εμπεριέχει τη γνώμη του Διευθυντή ως προς το ποιος από τους υποψηφίους είναι ο αξιότερος από την άποψη της συγκέντρωσης των ικανοτήτων και των ιδιοτήτων που απαιτούν τα καθήκοντα της θέσης που θα πληρωθεί. (Βλ. *Ολυμπία Στυλιανού κ.ά. ν. Κωνσταντίνου Χατζηκωνσταντίνου και Άλλου* (1994) 3 Α.Α.Δ. 387.) Ο Διευθυντής έχει εκτιμήσει πως οι ικανότητες και οι ιδιότητες που καταγράφει καθιστούν το ενδιαφερόμενο πρόσωπο καταλληλότερο. Αυτές οι διαπιστώσεις δεν αμφισβητήθηκαν, πάντως συνάδουν προς τα στοιχεία των φακέλων και θεωρώ ότι συνιστούν λόγους για τους οποίους εύλογα θα μπορούσε να συστηθεί το ενδιαφερόμενο πρόσωπο. Θεωρώ επίσης ότι δεν υπάρχει τίποτε το επιλήψιμο στην αναφορά στα ακαδημαϊκά προσόντα του ενδιαφερομένου προσώπου. Δεν απαιτούνται, όπως σημειώνεται από το Διευθυντή, από το σχέδιο υπηρεσίας αλλά νομίμως θα μπορούσαν να συνυπολογιστούν.

Καταλήγω πως δεν ευσταθεί οποιοσδήποτε από τους ισχυρισμούς που προβλήθηκαν. Ούτε είναι ορθό ότι θυματοποιήθηκε η αιτήτρια λόγω του είδους των καθηκόντων που ανατέθηκαν είτε σε εκείνη είτε στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο. Ο Διευθυντής αναφέρεται στα καθήκοντα που άσκησε το ενδιαφερόμενο πρόσωπο μόνο για να τονίσει ιδιότητες και ικανότητες που κατά τη γνώμη του έδειξε ότι κατείχε δια μέσου της άσκησης τους. Επίσης δεν είναι ορθό ότι δεν λήφθηκε υπόψη η αρχαιότητα της αιτήτριας αφού ο Διευθυντής έστρεψε ειδικά την προσοχή του σ' αυτό τον παράγοντα.

Η προσφυγή αποτυγχάνει και απορρίπτεται με έξοδα. Η προσβαλλόμενη απόφαση επικυρώνεται. Τα έξοδα να υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή για να εγκριθούν από το Δικαστήριο.

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.